

TÜRKİYE DAHİL, ESKİ OSMANLI TOPRAĞI OLAN ÜLKELERDE “TARİHİ UZLAŞMA” VE BUNUN MADDİ TEMELLERİ-TUNUS ÖRNEĞİ..

Münir Aktolga
Mart 2014

Biliyorsunuz, Arap Baharına sahne olan bütün o Arap ülkeleri hep Osmanlı'ya dahildiler..Bu nedenle, bunların tarihsel gelişme süreçleri arasında da büyük benzerlikler vardır. Batılılaşma ve kültür ihtilali süreçleri hep aynı diyalektiğe tabi olmuştur..hepsinde de, eski Devletçi yapıya bağlı olarak yukardan aşağıya doğru gelişen ve ona-bu eski Devletçi yapıya-eklemlenen Devletçi bir kapitalizm vardır..ve de tabi, bu ülkelerin hepsinde, bütün bu süreçlerin diyalektik anlamda inkarı olarak-İslami bir şemsiye altında da olsa-aşağıdan yukarıya doğru gelişen burjuva anlamda demokratik devrimci bir halk hareketi vardır..bunlar hep ortak olan yanlar..

Buralarda, yeni ile eski arasındaki sınıf mücadeleleri olduğu gibi, bununla içiçe geçen kültürel mücadeleler de bu verili koşullar altında başlar ve gelişirler..Bir yanda eski statükoyu temsil eden Devlet sınıfı ve ona eklemlenen Devletçi burjuvazi, diğer yanda ise, aşağıdan yukarıya doğru olan burjuva anlamda demokratik bir halk devriminin güçleri..Mücadele böyle-bu iki cephe arasında başlar ve devam eder hep..Türkiye'de de, Tunus'da da, Mısır'da da olan budur-buydu aslında..

Sonra, Türkiye'de AK Parti devrimiyle, Arap ülkelerinde de "Arap Baharıyla" birlikte o eski statüko devrilince bir yol ayrımına gelinmiş oldu ve iki yol çıktı ortaya..

Birinci yol için tipik örnek Mısır'da Mursi'nin liderliğini yaptığı hareketin izlediği yol oldu..Bunlar-yani Mısır'lı devrimciler- her ne kadar bir seçimle zaferlerini taçlandırmış olsalar da, sürecin henüz daha kalıcı bir şekilde demokratik parlamenter bir platforma oturmadığını, yaşananın özünde halâ bir geçiş dönemi süreci olduğunu dikkate almadan-bütün demokrasi güçlerinin oy birliğiyle oluşan demokratik anayasal bir platform ortaya çıkmadan- tek başlarına iktidarı alarak yola devam etmek istediler..Sonuç ortada!..(Dikkat, buradaki "demokrasi güçleri" kavramı, farklı görüşlere sahip oldukları halde Devlet sınıfına ve darbeciliğe karşı olan herkesi kapsıyor..)

İkinci yol ise, Tunus'da Gannuşi'nin önderliğini yaptığı "uzlaşmacı" yoldur..Çok ilginçtir ki, nedense(!) bu konu-yani, Tunus devriminin içinde bulunduğu sürecin bu ikinci aşaması konusu- Türkiye'de pek ilgi görmedi, hatta basında bile pek fazla ele alınmadı!! Aşağıda bu konuda güzel bir ön bilgi kaynağı olabileceğini düşündüğüm Y.Aktay'ın makalesinin linkini veriyorum¹, en azından bir göz atılmasını öneririm..

Buradaki kilit kavram o "uzlaşma"-“tarihsel uzlaşma” kavramı tabi!..Kimle, neyle uzlaşmıştı acaba Gannuşi ve onun-yani Tunus'un devrimci güçleri?..Eski statükoyla uzlaşmadığı açıktı!..Sanıyorum, uzlaşının çerçevesini demokratik parlamenter sistem ve herkesin katıldığı bir süreçle hazırlanan-böyle bir sistemi temel alan-yeni bir anayasa oluşturdu (güya bizde de böyle “herkesin katıldığı bir süreçle” yeni bir anayasa hazırlığına girişilmişti, ama biliyorsunuz, sonra olay eski Türkiye'nin güçleri arasındaki bir kayıkçı dövüşüne, eskiyle yeniye uzlaştırmaya yönelik ilkesiz bir uzlaşma anlayışına dönüştü ve bu yüzden de ortaya birşey çıkmadı tabi!)..Böylece, herkesin eşit haklarla siyaset yapabildiği yeni bir platform ortaya çıkıyordu..Ve, 217 kişilik parlamentoda, 200 kişinin evet oyu vererek birbiriyle kucaklaşmasıyla yeni bir süreç başladı Tunus'da..Aslında bu kadar basit olay!..

¹<http://yenisafak.com.tr/yazarlar/YasinAktay/devrim-ihrac-eden-tunus-darbe-ithal-etmiyor/50233>

Türkiye'deki süreç de özünde aynı aslında..Türkiye'de yaşanan da zamana yayılarak gelişen bir burjuva-halk devrimi süreci..Ve, 12 Eylül 2010 Referandumuyla birlikte devrimin birinci aşaması bizde de tamamlandı çoktandır..epeyce bir süredir bizim de önümüzde iki yol var; ama nedense Türkiye bir türlü o "ikinci aşamaya" geçemedi! Civciv kabuktan çıkmasına çıktı ama bir türlü kendi yolunda gitmeyi beceremiyor, devrimin jakoben ruhu öylesine kaplamış ki ruhları halâ kabuk kırıcılıkla uğraşmakla vakit geçiriyoruz!..İttihatçı-Devletçi yapı alaşağı edildi falan derken bir de baktık şimdi bir de onun İslamcı paraleli çıktı ortaya! Meger şu ana kadar yapılan devletin İslamcı paralel kanadıyla ("farkında olmadan") ittifakla devletin öteki ittihatçı kanadını saf dışı bırakmış!.. Şimdi de biliyorsunuz işi gücü bıraktık Kemalistlerle işbirliği yaparak "paralelcilere" karşı savaşıyoruz!..Ama hiç belli olmaz, bu gidişle bir de bakarsınız yarın birgün bir başka paralel yapı daha çıkar ortaya!..Hani o "ecdadımız" edebiyatı, Osmanlı Sultanlarına laf ettirmeme zihniyeti var ya, onu kastediyorum!!..Kısacası, o Devletçi ideoloji kökünden kurutulmadıkça paralel yapılar da tükenmez..Aynı Sultanlara-aynı ecdadımıza methiyeler düzmede arada bir fark olmadıktan sonra ne kalıyor ki geride!..Aklımızı başımıza toplayalım! Türkiye'de sadece aleviler değil sünniler de, aydınlar da..hemen hemen herkes Stockholm Sendromundan muzdariptir!..Emin olun, bugün Türkiyede yaşanan problemlerin özü dönüp dolaşıp buraya dayanıyor!..

Türkiye, Mursi deneyine benzer deneyimleri daha önce çok yaşadı..en azından bir Menderes deneyimi var arkamızda..Ama, örneğin Tunus'taki gibi herkesin eşit koşullarla katılarak yarattığı demokratik bir uzlaşma deneyimi-Gannişi'nin ana hatlarını çizdiği bir süreç-yaşanmadı henüz daha bizde de. Bu nedenle, tam bu noktada sanırım Türkiye'nin ve Erdoğan'ın Gannuşu'den öğrenmesi gereken çok şey olsa gerek..

Bu açıdan bakınca ne yapılması gerektiği de açıktır sanırım: Hemen şimdi, 30 Mart seçimleri sonrası için, Yeni Türkiye'den yana olan herkese, darbeciliğin her türüsüne (ittihatçı, Kemalist biçimine de, İslamcı paralel Devletçi şekline de) karşı olan bütün toplumsal kesimlere-sınıf ve tabakalara, sivil toplum örgütlerine demokratik parlamenter sistemi temel alan yeni bir anayasanın hazırlanması için çağrı yapılmalı, en kısa zamanda bugün icinde bulunduğumuz anlamsız kutuplaşmaya bir son verilerek tarihi bir uzlaşma için herkes kollarını sıvamalıdır..Burada tarihi uzlaşmadan kasıt, hiçbir şekilde eski ile yeniye, eskinin güçleriyle yeninin güçlerini uzlaştırmak değildir!! Bugüne kadar-hatta bugün, şu an bile- eski paradigma içinde birbirleriyle kıyasıya mücadele içinde de olmuş olsalar, 21.yy'ın küreselleşme koşulları içinde kendi varoluş koşullarını yeni Türkiye konsepti içinde bulan herkesin ortak bir zeminde bir araya gelebilmesidir..

Böyle bir "uzlaşmanın", böyle bir birlikteliğin tek bir koşulu olmalıdır: Darbeciliğe karşı olmak!.. Kayıtsız şartsız demokratik parlamenter sistemi esas kabul eden yeni bir anayasayı temel alabilmek..Hiçbir ideolojiye tabi olmadan hazırlanacak, ortak yaşamın demokratik kurallarını belirleyecek yeni bir anayasadan bahsediyoruz..Kürt sorunundan, mezhepsel sorunlara kadar bütün sorunların çözümüne zemin teşkil edecek demokratik bir platformdan..

Türkiye, eninde sonunda ya böyle bir yola girecektir, ya da tabi, bugüne kadar elde edilen kazanımları kaybetmenin verdiği hayal kırıklığıyla demir parmaklıkların arkasından birbirimize zafer işaretleri yaparak kendi kendimizi tatmin etmeye devam edeceğiz!..

Ben anlamıyorum bu işi, bir yandan küresel sermayeyi ülkeye çekmeye çalışıyoruz, ama öte yandan da ihracatın yaridan fazlasını yapan insanları-"İstanbul burjuvazisini-mülksüzleştirmeye çalışıyoruz!.. Daha evvelsi gün televizyonda sordular Erdoğan'a, "Koçlarla görüşmeniz nasıl oldu" diye! Ama düşünün, bu görüşme bile Barzani aracılığıyla olmuş! Yani, bir Barzani bile bizimkilerden daha akıllı!.. Adam İstanbul sermayesi falan demiyor, küresel sermaye kapsamı içinde kim gelirse bunların hepsini buyur ediyor, onlar da orada yatırımlar yapıyorlar. Tamam, eski Türkiye'nin egemenleriydi bunlar da, eski Devletin koltuğunun altında geliştiler. Bu yüzden de, Anadolu burjuvazisine karşı mücadelede eski Devletin saflarında yer aldılar, bunlar hep bilinen doğrular. Bu tutumlarını sürdürdükleri sürece

bunlara karşı olan mücadelede de sen haklısın, burası açık; ama bunu yaparken bir yandan da kapıyı açık tutmak, ülke açısından muazzam bir sermaye ve küresel ilişki birikimini temsil eden burjuvazinin bu kesimlerini Yeni Türkiye'nin saflarına kazanmaya çalışmak lazım. Yani, bunların eski Türkiye'nin Devletçi burjuvaları olma tarafına karşı verilen mücadelenin bizi sermaye düşmanlığı noktasına getirmemesi lazım! Şunu unutmamak gerekiyor ki, Devletin koltuğu altında falan da gelişmiş olsalar bunlar da burjuvadır sonunda..Ve de küreselleşme süreciyle birlikte bunların da artık eski Devletçi yapıya, ulusal sınırlar içinde kalarak Devletin sağladığı tekel kariyla yetinmeye ihtiyaçları kalmamıştır.. Ama biz tutuyoruz, bu insanları dışlayarak onları Pensilvanya kapılarından medet umar hale getiriyoruz!..

Hani geçen yazıda da buna benzer şeyler yazmıştım ya, vay sen misin yazan, kızkardeşim bile açtı ağzını yumdu gözünü, "sen nasıl İstanbul sermayesini savunursun" diye!!..Yahu kardeşim diyorum bana ne İstanbul sermayesinden, sermayenin kendi içindeki mücadeleden!..Biz hayatımızı Anadolu burjuvalarının içindeki bir grubun İstanbul burjuvalarına karşı verecekleri mücadeleye mi adadık, bunun için mi çektik bunca eziyeti, cefayı, mesele o değil, mesele devrimin ikinci aşamasında kendi yolunu bulabilmesi, Yeni Türkiye'nin inşası sürecinin rayına oturtulabilmesi! Bak diyorum, bu gidişle ülke kaosa sürüklenecek, bu yol Suriye'nin falan yoludur!..Türkiye'de iki kültür, iki halk var adeta, bunlar birarada yaşamak zorundalar, bunun da yolu Yeni Türkiye platformunda gerçekleştirilecek tarihsel bir uzlaşmadan geçiyor..Yok!! Öyle bir ideolojik virüs girmiş ki beyinlerimize, illa ki o "danışmanlara" gelip dayanıyor iş sonunda!! Helal olsun vallahi, hani Erdoğan'ı bile etkileri altına aldılar falan diyorduk ya, meğer ateş bacayı sarmış da neredeyse iş bizim aile ilişkilerini bile etkiler hale gelmiş!

Gene başka bir arkadaş da bakın ne diyor: "Tarihi olarak hamle yapılması gereken bir yerdeyiz ve tam bu noktada ihtilalci bir insiyatif kullanmak gerekiyor. Erdoğan'ın yaptığı da budur. Oysa sen, ısrarla hep uzlaşmayı önerdin, aradın"!.

Bakın, ben tarihi olarak hamle yapılması gereken yerde ve zamanda bütün gücümle-tek başıma kalma pahasınada olsa-Demirel'den Özala, oradan da Erdoğan'a kadar burjuva devriminin güçlerini destekledim, bunun bedelini de hayatım boyunca ödedim, ödüyorum; ve bu desteğim özünde halâ devam ediyor; önce bunun bir altını çizelim..Ama artık bu aşama-bu türden jakoben bir devrimci insiyatif kullanma aşaması- sona erdi-eriyor Türkiye'de!..Şimdi artık yeni bir aşamaya geçiyoruz, geçmemiz gerekiyor..Öyle ki, bundan sonra önümüzdeki görev artık yeniyi inşa görevidir..Bu nedenle, "ihtilalci insiyatif" deyince bundan artık habire eskiye vurarak ayakta kalabilmek ruh halini anlamamak gerekiyor!..Eskinin yerine yeniyi inşa görevi için tarihi bir uzlaşma anlayışı içinde yeni bir devrimci insiyatif anlayışını da ortaya koyabilmenin zamanıdır..Öyle anlar olur ki, bu türden bir insiyatifi ortaya koyabilmek bazan daha da güç hale gelir!..

"Uzlaşma" konusu söz konusu olunca önce hep şu soruyu sorarım ben: Amacınız nedir, niye mücadele ediyorsunuz?..Habire, durmaksızın bağcıyı dövmek midir amaç, sürekli devrimin birinci aşamasında kalarak bağcıyla kavga edip, kendi varoluş koşullarınızı bu kavga içinde üretmeye çalışmak mıdır, yoksa üzüm yemek midir amaç?..

Yumurtadan civcivin çıkması örneğini ele alalım!..Tamam, kabukları kırmadan olmaz bu iş, bu açık; ama bu sürecin amacının hiçbir zaman habire kabuk kırıcılık olmadığını da unutmamak gerekiyor!..Civcivin, kabukları kırarken amacının dışarı çıkabilmesi, kendi ayaklarının üzerinde yürüyebilmek olduğunu da unutmaması gerekiyor!..Daha başka bir deyişle, yeninin eskinin içinden çıkma mücadelesinin sadece eskiye karşı bir reaksiyon, onu tahrip etme olayı olmadığını gözden uzak tutmamak gerekiyor!..